

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 497/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1089/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1089/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že predmetom napadnutého konania je zaplatenie sumy 3 528,12 € s príslušenstvom, pričom sťažovateľ v ňom vystupuje v postavení žalovaného. Okresný súd rozhodol v napadnutom konaní rozsudkom č. k. 4 C 1089/08-304 z 15. mája 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 527,18 € s príslušenstvom, vo zvyšku návrh zamietol a taktiež bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania. Zároveň vzájomný návrh sťažovateľa na zaplatenie sumy 2 616 579 Sk (86 854,51 €) okresný súd uznesením č. k. 4 C 1089/08-302 z 15. mája 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) vylúčil na samostatné konanie.

O podanom odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 8 Co 300/2012-362 z 25. februára 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutej časti týkajúcej sa istiny zmenil tak, že žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2 647,88 €, a v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie.

V nadväznosti na rozsudok krajského súdu vydal okresný súd dopĺňací rozsudok č. k. 4 C 1089/08-414 zo 16. septembra 2014 (ďalej len „dopĺňací rozsudok okresného súdu“), ktorým doplnil rozsudok okresného súdu tak, že uložil sťažovateľovi ako žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania v sume 9 % ročne zo sumy 2 647,88 € od 17. októbra 2006 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 635,66 €.

Na základe odvolania sťažovateľa proti dopĺňaciemu rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 8 Co 17/2015-484 z 26. septembra 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že dopĺňací rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesením krajského súdu bolo zároveň odmietnuté odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o vylúčení vzájomného návrhu na samostatné konanie.

3. Sťažovateľ uvádza, že uznesenie krajského súdu mu bolo doručené „s výrazným časovým odstupom až dňa 24.04.2018“ a vo svojej sťažnosti tvrdí, že „stav právnej neistoty sťažovateľa o výsledok konania trvá aj napriek nálezu Ústavného súdu SR z 10. júla 2013 sp. zn. II. ÚS 223/2013-44, ktorým ústavný súd porušovateľovi prikázal, aby v konaní vedenom pod č. k. 4 C 1089/2008 konal bez zbytočných prieťahov.“. Podľa názoru sťažovateľa „... stav právnej neistoty... o výsledok konania trvá extrémne dlho“ a „k prieťahom vo veci výraznou mierou prispel výhradne porušovateľ.“.

4. Podľa tvrdenia sťažovateľa „konanie pri jeho posudzovaní ako celku trvá v čase podania tejto ústavnej sťažnosti už viac ako 11 rokov a 6 mesiacov a to nie vinou sťažovateľa.“ a „Sťažovateľ k prieťahom a porušeniu primeranej lehoty v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru neprispel, má záujem na rýchlom prejednaní veci a rozhodnutí ako celku, preto sa opakovane po náleze ústavného súdu z 10. júla 2013 sp. zn. II.ÚS 223/2013-44 s dôverou obracia so žiadosťou o pomoc na ústavný súd.“.

5. V ďalšom sťažovateľ namieta, že „... v časti istiny bolo podané sťažovateľom dovolanie voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co 300/2012-362 z 25.2.2014 už dňa 16.03.2015... avšak ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti dovolanie sťažovateľa z 16.03.2015 nebolo predložené dovolaciemu Najvyššiemu súdu SR a to všetko za viac ako 3 roky a 1 mesiac...“.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní č. k. 4C/1089/2008 porušené boli.

2. Okresnému súdu Pezinok sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 4C/1089/2008 konal bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 11.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. [REDACTED] priznáva úhradu trov konania v sume 315,84 Eur, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom či rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

13. Z obsahu sťažnosti, ako i z jej petitu vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1089/08.

14. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

15. Z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj z vlastného šetrenia považuje ústavný súd za preukázané, že sťažovateľ pred podaním (ústavnej) sťažnosti podal v napadnutom konaní

dovolanie. Okresný súd potvrdil, že sťažovateľ síce podal 16. marca 2015 proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ale okresný súd ho 19. marca 2015 postúpil krajskému súdu, keďže spis sa v tom čase nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o odvolaní podanom sťažovateľom. Zároveň ústavný súd považuje za preukázané, že sťažovateľ podal 27. marca 2018 dovolanie, ktorým doplnil dovolanie zo 16. marca 2015, a okresný súd ho spolu so súdnym spisom predložil 17. mája 2018 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o dovolaní. Okresný súd tak konal v súlade s odporúčaním krajského súdu, citujúc jeho uznesenie: *„Vzhľadom na žalovaným podané dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu bude potrebné z hľadiska hospodárnosti konania tiež zvážiť, či nebude účelné najprv predložiť vec dovolaciemu súdu na rozhodnutie o dovolaní žalovaného, keďže od výsledku dovolacieho konania závisí aj rozhodnutie o zostávajúcom nároku žalobcu na zaplatenie úrokov z omeškania.“* V čase podania sťažnosti ústavnému súdu (14. mája 2018) už teda napadnuté konanie na okresnom súde netrvalo a okresný súd nemal právomoc vo veci konať.

16. Nad rámec uvedeného sa ústavný súd zaoberal námietkami sťažovateľa, že aj napriek nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 223/2013-44 z 10. júla 2013, ktorým prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, tento nekoná plynulo a efektívne a spôsobuje v napadnutom konaní ďalšie prieťahy.

17. Ústavný súd, posudzujúc napadnuté konanie od 10. júla 2013, konštatuje, že v období do 25. februára 2014 rozhodoval vo veci krajský súd na základe sťažovateľom podaného odvolania. Následne okresný súd po vydaní rozsudku krajského súdu rozhodol doplnčacím rozsudkom v mimoriadne krátkej lehote v priebehu siedmich mesiacov.

Ústavný súd hodnotí, že uvedené obdobie (od 25. februára 2014 do 16. septembra 2014) nie je akokoľvek možné posúdiť ako zbytočné prieťahy. A napokon obdobie od 16. septembra 2014 do 26. septembra 2017, keď vo veci znova rozhodoval krajský súd na základe sťažovateľom podaného odvolania, nie je možné pričítať na ťarchu okresného súdu. Uznesenie krajského súdu bolo 9. novembra 2017 doručené okresnému súdu, ktorý ho následne doručil sťažovateľovi 24. apríla 2018. V čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (14. mája 2018) už okresný súd nevykonával vo veci žiadne úkony a spis na základe sťažovateľom podaného dovolania postúpil (17. mája 2018) najvyššiemu súdu.

18. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu tohto práva nečinnosťou tohto orgánu verejnej moci v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02).

20. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05).

21. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 4 C 1089/08 bolo v čase podania (ústavnej) sťažnosti (14. mája 2018) v štádiu doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu (uznesenia krajského súdu, pozn.), resp. postúpenia súdneho spisu v rámci dovolacieho konania. Sťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou sťažnosťou, ale až v čase, keď k porušovaniu označených práv na súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už nemohlo dochádzať a stav jeho právnej neistoty už nemohol trvať. Konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom by tak nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

22. Možnosť domáhať sa ochrany označeného základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním sťažnosti ústavnému súdu vo vzťahu k postupu okresného súdu bola pre sťažovateľa časovo ohraničená obdobím, počas ktorého prebiehalo v jeho veci prvostupňové konanie, t. j. do doručenia doplnacieho rozsudku okresného súdu.

23. V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

24. Vzhľadom na to, že sťažovateľ nenamietal v petite aj konanie pred odvolacím súdom, ústavný súd nemal možnosť posudzovať celkovú dĺžku konania vrátane konania pred odvolacím súdom, keďže je petitom podanej sťažnosti viazaný (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

25. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2018